

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Број:

1012-115

Датум:

20.10.2015.

Наставно-научном већу Филозофског факултета Универзитета у Нишу подносимо следећи извештај:

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ:

1. Састав комисије:

1. Доцент др Јелена Максимовић
2. Ванредни професор др Зорица Станисављевић Петровић
3. Ванредни професор др Бисера Јевтић

2. Одлука Већа департмана за педагогију број 10/2-73 од 10. јула 2015. године.

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ:

1. Име, име једног родитеља, презиме
Ана Срђан Ранђеловић
2. Година уписа на мастер академске студије
2012/2013.
3. Назив студијског програма
Мастер академске студије педагогије

III НАСЛОВ -МАСТЕР РАДА:

Улога наставника рефлексивног практичара у превенцији и сузбијању вршићачког насиља

IV ПРЕГЛЕД -МАСТЕР РАДА:

Мастер рад кандидаткиње Ранђеловић Ане садржи следеће целине изложене на 106 страница текста кроз следећа поглавља:

Увод указује на значај и актуелност теме која се односи на улогу наставника рефлексивног практичара у превенцији и сузбијању вршићачког насиља. Приказане су информације о актуелности проблема истраживања и кратак преглед структуре рада са нагласком на значај резултата истраживања.

Теоријски приступ истраживању обухвата следеће целине: Појам и дефинисање вршићачког насиља; Облици вршићачког насиља; Превенција и сузбијање вршићачког насиља; Програми превенције вршићачког насиља код нас и у свету; Појам и дефинисање наставника као рефлексивног практичара; Наставник рефлексивни практичар у превенцији и сузбијању вршићачког насиља; Досадашња истраживања (о вршићачком насиљу и узори наставника у превенцији насиља).

Методолошки приступ проблему представља целину у којој је дефинисан проблем, предмет, циљ истраживања (теоријски, сазнајни и апликативни), затим су дефинисане варијабле истраживања, методе, технике и употребљени инструмент, описан је узорак истраживања, ток истраживања и статистички поступци. Проблем истраживања је постављен кроз питање: на који начин наставници рефлексивни практичари превентивно делују на сузбијање вршићачког насиља? На основу предмета истраживања који је усмерен на улогу наставника рефлексивног практичара у циљу превенције и сузбијања вршићачког насиља, постављен је циљ истраживања на три нивоа: теоријски, сагледати улогу наставника рефлексивног практичара у превенцији и сузбијању вршићачког насиља у циљу унапређивања васпитно-образовне праксе, увећања и унапређивања знања из области вршићачког насиља и квалитетнијег научног осмишљавања; сазнајни, да се код наставника рефлексивног практичара пробуди интерес, за сазнајима о вршићачком насиљу, који ће утицати на њихово оспособљавање за планирањем и спровођењем превенције вршићачког насиља, чија је улога унапређивање васпитно-образовне праксе и апликативни, да се истраживањем укаже на значај улоге наставника рефлексивног практичара у превенцији и сузбијању вршићачког насиља и унапређивању васпитно-образовне праксе. Циљ истраживања је конкретизован кроз следеће истраживачке задатке: 1. Утврдити да ли је Скала ставова према превенцији и сузбијању вршићачког насиља (ССППИСВН) поуздана, 2. Извршити факторску анализу и утврдити да ли ће се екстраховати фактори усмерени ка одговарајућем предмету мерења, 3. Утврдити да ли се наставници рефлексивни практичари баве истраживањем појавних облика вршићачког насиља на школским часовима и осмишљавањем нових начина и стратегија превенције вршићачког насиља у циљу превенције и сузбијања вршићачког насиља, 4. Утврдити колико се често наставници рефлексивни практичари баве истраживањем појавних облика вршићачког насиља на школским часовима и осмишљавањем нових начина и стратегија превенције вршићачког насиља у циљу превенције и сузбијања вршићачког насиља, 5. Утврдити да ли наставници рефлексивни практичари остварују сарадњу са Центром за социјални рад у циљу превенције и сузбијања вршићачког насиља, 6. Утврдити да ли наставници рефлексивни практичари остварују сарадњу са МУП-ом у циљу превенције и сузбијања вршићачког насиља, 7. Утврдити да ли наставници рефлексивни практичари остварују сарадњу са здравственим установама у циљу превенције и сузбијања вршићачког насиља, 8. Утврдити да ли наставници рефлексивни практичари остварују сарадњу са колегама у школи (директором школе, школским педагозима и психолозима, наставницима) у циљу превенције и сузбијања вршићачког насиља, 9. Утврдити да ли наставници рефлексивни практичари остварују сарадњу са родитељима ученика у циљу превенције и сузбијања вршићачког насиља, 10. Утврдити да ли се наставници рефлексивни практичари стручно усавршавају у оквиру вршићачког насиља и превенције и сузбијања вршићачког насиља, 11. Утврдити да ли наставници рефлексивни практичари освешћују ученике о присутности, значају и последицама вршићачког насиља, 12. Утврдити да ли наставници рефлексивни практичари подстичу просоцијално понашање ученика у циљу превенције и сузбијања вршићачког насиља. На основу постављених задатака, формулисане су следеће хипотезе: 1. Претпоставља се да је Скала ставова према превенцији и сузбијању вршићачког насиља (ССППИСВН) поуздана, 2. Претпоставља се да ће се поступком факторске анализе екстраховати фактори усмерени ка одговарајућем предмету мерења, 3. Претпоставља се да се наставници рефлексивни практичари баве истраживањем појавних облика

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Број:

1012-115

Датум:

20.10.2015.

вршињачког насиља на школским часовима, и истраживањем и осмишљавањем нових начина и стратегија превенције вршињачког насиља у циљу превенције и сузбијања вршињачког насиља, 4. Претпоставља се да се наставници рефлексивни практичари редовно баве истраживањем појавних облика вршињачког насиља на школским часовима и осмишљавањем нових начина и стратегија превенције вршињачког насиља у циљу превенције и сузбијања вршињачког насиља, 5. Претпоставља се да наставници рефлексивни практичари остварују сарадњу са Центром за социјални рад у циљу превенције и сузбијања вршињачког насиља, 6. Претпоставља се да наставници рефлексивни практичари остварују сарадњу са МУП-ом у циљу превенције и сузбијања вршињачког насиља, 7. Претпоставља се да наставници рефлексивни практичари остварују сарадњу са здравственим установама у циљу превенције и сузбијања вршињачког насиља, 8. Претпоставља се да наставници рефлексивни практичари остварују сарадњу са колегама у школи (директором школе, школским педагозима и психолозима, наставницима) циљу превенције и сузбијања вршињачког насиља, 9. Претпоставља се да наставници рефлексивни практичари остварују сарадњу са родитељима ученика у циљу превенције и сузбијања вршињачког насиља, 10. Претпоставља се да се наставници рефлексивни практичари стручно усавршавају у оквиру вршињачког насиља и превенције и сузбијања истог, 11. Претпоставља се да наставници рефлексивни практичари освешћују ученике о присутности, значају и последицама вршињачког насиља, 12. Претпоставља се да наставници рефлексивни практичари подстичу просоцијално понашање ученика у циљу превенције и сузбијања вршињачког насиља.

За процену ставова наставника рефлексивних практичара према превенцији и сузбијању вршињачког насиља, конструисана је Скала ставова према превенцији и сузбијању вршињачког насиља (ССППИСВН) која садржи 43 ајтема. Истраживање је спроведено 2015. године и обухватило је 150 наставника основних школа на територији града Зајечара и околних села (Грљан, Велики Извор и Вражогрнац).

Анализа и интерпретација резултата усмерена је на ставове наставника рефлексивних практичара основних школа према превенцији и сузбијању вршињачког насиља. Анализа и интерпретација резултата истраживања спровођена је према редоследу постављених истраживачких задатака и обухвата следеће целине: Поузданост Скале ставова према превенцији и сузбијању вршињачког насиља (ССППИСВН); Факторска анализа; Истраживање појавних облика вршињачког насиља на школским часовима и осмишљавање нових начина и стратегија превенције вршињачког насиља; Учеталост бављења истраживањем појавних облика вршињачког насиља на школским часовима и осмишљавањем нових начина и стратегија превенције вршињачког насиља; Сарадња између наставника рефлексивног практичара и ЦСР; Сарадња између наставника рефлексивног практичара и МУП-а; Сарадња између наставника рефлексивног практичара и здравствене установе; Сарадња наставника рефлексивног практичара са колегама у школи; Сарадња наставника рефлексивног практичара са родитељима ученика; Стручно усавршавање наставника рефлексивног практичара у оквиру вршињачког насиља и превенције и сузбијања вршињачког насиља; Освешћивање ученика о вршињачком насиљу; Подстицање просоцијалног понашања ученика.

Закључак обухвата најзначајнија разматрања проблема који се односи на улогу наставника рефлексивног практичара у превенцији и сузбијању вршињачког насиља.

Литература садржи 56 релевантне јединице на српском, хрватском и енглеском језику.

Прилози на крају рада обухватају инструмент истраживања: Скала ставова према превенцији и сузбијању вршињачког насиља (ССППИСВН) (Скала процене за наставнике основних школа).

В ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА -МАСТЕР РАДА:

1. ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Истраживање је спроведено међу наставницима основних школа у Зајечару и околних села. На основу израчунатог Кронбаховог алфа коефицијента - α (Chronbach's Alpha Coefficient), све субскале су показале задовољавајућу поузданост интерне конзистенције на испитаном узорку, осим субскале 7 (Сарадња наставника рефлексивног практичара са родитељима ученика, $\alpha=0,44$) и субскале 8 (Стручно усавршавање наставника рефлексивног практичара у оквиру вршићачког насиља и превенције и сузбијања вршићачког насиља, $\alpha=0,65$). Скала је показала високу поузданост на испитаном узорку ($\alpha=0,91$), а што се субскали тиче највећу поузданост је показала субскала 2 (Учесталост бављења истраживањем појавних облика вршићачког насиља и осмишљавањем нових начина и стратегија превенције вршићачког насиља на школским часовима, $\alpha=0,88$), а најмању субскала 10 (Подстицање просоцијалног понашања ученика у циљу превенције и сузбијања вршићачког насиља, $\alpha=0,70$). Резултати факторске анализе показали су да се већина ставки не групише према нашој факторској основи (на основу наше претпоставке да ставке сваког од предмета мерења чине један фактор). На основу резултата факторске анализе можемо закључује се да се ставке не групишу према постављеној теоријској претпоставци. Истраживање је показало: да се већина наставника ретко бави истраживањем појавних облика вршићачког насиља и осмишљавањем нових начина и стратегија превенције и сузбијања вршићачког насиља; да више од половине наставника рефлексивних практичара наставника не сарађује са стручним сарадницима из Центра за социјални рад, запосленима у МУП-у, запосленима у здравственој установи и родитељима ученика у циљу сузбијања и превенције вршићачког насиља; и да наставници рефлексивни практичари сарађују са колегама у школи (директор школе, педагог, психолог, наставници) у циљу превенције и сузбијања вршићачког насиља. Истраживање је показало да, се наставници рефлексивни практичари информишу о новим методама у области превенције вршићачког насиља или мали проценат испитаних наставника редовно похађа семинаре који се баве темама вршићачког насиља; наставници ретко организују радионице и семинаре за ученике на којима се обраћује тема вршићачког насиља и тема просоцијалног понашања. Добијени резултати показују да већина наставника реализује програме ненасилне комуникације и планира ваннаставне активности које имају за циљ афирмацију позитивних вредности.

2. ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

У приказивању резултата евидентна је систематичност, поступност и прегледност. Дата су адекватна тумачења резултата и налази су повезани са истраживањима из литературе, што чини посебну вредност овог рада.

3. КОНАЧНА ОЦЕНА -МАСТЕР РАДА

Мастер рад *Улога наставника рефлексивног практичара у превенцији и сузбијању вршићачког насиља* кандидаткиње Ане Ранђеловић садржи све битне елементе емпириског истраживачког рада. Рад је резултат самосталног истраживања студента. Обухватан теоријски део рада припада теоријском контексту проблема истраживања. У њему су постављена постојећа теоријска сазнања из области која се истражује, а утврђени су развој, стање и тенденције проучаваног проблема, изнете су научне чињенице које су битне за теоријско тумачење. У раду је дата аргументована дискусија добијених резултата и изведени су релевантни закључци. У закључним разматрањима кандидаткиња је квалитативном и квантитативном анализом интерпретирала резултате добијене истраживањем.

VI ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене тезе, комисија предлаже:

- да се мастер рад прихвати а кандидату одобри јавна одбрана

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Број:

1012-115

Датум:

20.10.2015.

ПОТПИС ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Јелена Максимовић

Доцент др Јелена Максимовић

Зорица Станичевић

Ванредни професор др Зорица Станичевић

Петровић

Бисера Јевтић

Ванредни професор др Бисера Јевтић